

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sectio I. Statuuntur quædam circa prædicationem nollullorum nominum in
divinis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

DISPUTATIO LX.

De variis pradicationibus, & propositionibus in Trinitate.

SECTIO PRIMA.

Statuuntur quedam circa pradicationem nonnullorum nominum in divinis.

I. Status præsens quæstionis aperitur.

UPRA, Disp. 56. sect. 1. & 2. dixi nomina substantiva essentialia prædicari de tribus Personis singulariter, sunt enim unus Deus &c. Ulterius addidi, prædicata illa, quæ Personis, quæ talibus, conveniunt, de iis dici multipliciter: unde Pater, Filius, & Spiritus Sanctus sunt tres Personæ, tres Hypostasies, &c. Hic ergo rationem hujus inquirimus, & regulam in istiusmodi prædicacionibus observandam.

II. Nominum concretorum multiplicatio non desinitur univèrsim à formâ.

Afferunt nonnulli, nominum seu prædicatorum concretorum multiplicationem, ex formis desumendam esse, & penes harum numerum, eorum etiam numerum assignandum. Sed univèrsim non videtur verum: imprimis enim quoad formas extrinsecas, quando tres homines simul vident eundem parietem, quamvis sint tres visiones, est tamen solummodo unum visum. Sic in intrinsicis, homo, habens simul tres actus intellectus, esset unus intelligens. Sic etiam in substantivis, qui tria regna, aut Episcopatus possideret, esset tantum unus Rex, & unus Episcopus, ergo non penes formarum multiplicationem desumi semper debet multiplicatio nominum concretorum.

III. Concreta multiplicentur ad multiplicationem recti.

Dicendum itaque nomina concreta multiplicari pro multiplicatione solius recti: ita Vasquez hic, Disp. 155. num. 17. Hurtado Disp. 11. Metaph. sect. ultima, Arriaga hic, Disp. 54. sect. 1. & alii: rectum verò id censetur, quod importatur in nominativo: & hæc regula tam in concretis substantivis tenet, quam adjectivis, idque sive rectum istud sit per modum suppositi, sive alterius cuiuscunque subjecti, aut quasi subjecti.

IV. Ratio est, quia Rectum afficitur divèrsè signo numerali.

Ratio est; rectum quippe est, quod directè denotatur, & signo illo, seu particulâ demonstrativâ afficitur; unde pro particulâ singularitate, vel pluralitate, hæc nomina singulariter vel pluraliter sumuntur. Ut autem sciamus, quid sit rectum, & de quo principaliter fiat enunciatio, subjectum scilicet, an forma, an utrumque, propositio per suos terminos est evolvenda. Sic in hac propositione *Album est dulce*, rectum non est subjectum & forma, falsa enim esset propositio, subjectum namque & *albedo non est subjectum & dulcedo*: nec sola forma est rectum, neque enim minus falsum est, *Albedo in subjecto est dulcedo in subjecto*: tantum ergo restat ut sensus sit, *subjectum*

Modus dignoscendi, quid in quæstione sit subjectum.

habens albedinem est subjectum habens dulcedinem: ex quo constat rectum hic esse solum subjectum. Quæ tamen regula non tenet in propositionibus reduplicativis.

In creatis itaque rectum semper est subjectum; hoc siquidem in omni propositione, in recto importatur, forma autem in obliquo. Ratio est, subjectum quippe semper significatur per modum substantiæ, seu per se stantis; forma vero per modum adjacentis: formæ enim, sive accidentales, ut albedo, calor &c. sive substantiales, ut personalitas, & substantia, verè & physicè sustentantur, hæc à naturâ, illæ à subjecto. Secus res se habet in divinis: cum enim ibi nullum verè sit subjectum, quodque aliud sustentet, sed summa identitas, cessat ratio cur id quod importatur in recto sit subjectum.

In divinis ergo nomina concreta, ex multiplicitate, non subjecti, seu quasi subjecti, sed formæ, seu quasi formæ, multipliciter desumuntur: forma enim in divinis importatur in recto, subjectum verò in obliquo. Deus proinde non est idem ac habens Deitatem: sic enim, cum sint tres habentes, essent tres Dii, sed est Deitas in habente, ut cum S. Thoma hic, quæst. 39. art. 4. observant Theologi, sicque quia natura, seu quasi forma per hanc vocem importata, est unica, est unus tantum Deus. Persona è contrario personalitatem in recto, in obliquo naturam denotat. In divinis ergo nihil determinatè semper sumitur per modum quasi per se stantis, sed in diversis vocibus nunc unum hoc modo accipi potest, nunc aliud, ob rationem proximè assignatam.

Hæc autem vox *Homo* in Christo, non humanitatem in recto, sed Personam divinam, quæ se habet per modum sustentantis humanitatem, denotat, & sensus hujus propositionis, *Homo est Deus*, est *Persona divina terminans humanitatem, est Deus*. Ex quo infero cum Suarez tom. 1. in 3. Partem, Disp. 13. sect. 3. & aliis, si Persona aliqua Divina plures humanitates assumeret, non futuros plures homines, sed unum: sicut e contra si plures divinæ Personæ eandem assumerent humanitatem, essent plures homines. Quomodo autem concretum *Deus*, importat unam aliquam, aut etiam omnes tres personalitates, ostensum est supra, Disp. 57. sect. 4. num. 9.

V. Diversitas quæstionum, prædicacionum in divinis.

VI. In divinis multiplicatio desinitur ex multiplicitate quasi formæ.

Quid importet nomen Deus.

In divinis quid denotet vox persona.

VII. Vox homo in Christo significat in recto Personam.